

Centre for the Arts

2024

deBALIE

Live Journalism, Wonen in de stank, Elizar Veerman, 2024

INHOUD

1. ARTISTIEKE MISSIE EN VISIE	4
2. PROGRAMMA	6
GEOPOLITIEK EN MENSENRECHTEN	
EMANCIPATIE EN IDENTITEIT	
DUURZAAMHEID EN KLIMAAT	
GEEST EN VERBEELDING	
POLITIEK EN DEMOCRATIE	
LEVEN EN TIJDGEEST	
3. CINEMA	19
4. EDUCATIE	21
5. BEREIK & PUBLIEK	24
6. DEVELOPMENT EN ONDERNEMERSCHAP	26
7. CULTURELE CODES	28

Artistieke missie

De Balie gelooft dat een open, democratische, rechtsstatelijke samenleving, de beste samenleving is en zet zich in voor het behoud hiervan. We creëren ruimte voor ideeënuitswisseling, ontmoeting en nuance. Daarmee dragen wij bij aan een samenleving waarin pluriformiteit gevierd wordt en er vrij van gedachten gewisseld kan worden.

We scheppen ruimte om verder te denken.

maatschappelijke onderwerpen in al hun complexiteit te bevragen en te duiden. De Balie is daarbij niet uit op een definitief oordeel of consensus. Het gaat er in de programmering niet om een bepaald gelijk te bevechten of uit te dragen. De redactie bewaakt de grenzen van het debat. De directe aanleiding voor een programma is vaak de wens en noodzaak het politieke en culturele debat naar een ander niveau te tillen door beleid te confronteren met de praktijk en geen genoegen te nemen met simplificaties.

ARTISTIEKE MISSIE EN VISIE

Visie

De Balie is een onafhankelijk instituut voor kunst en gesprek. We werken vanuit het idee dat kunst een uitgelezen vorm is om het publiek en de deelnemers tot introspectie, empathie en nieuwe inzichten te brengen, want kunst versterkt de verbeeldingskracht, roept emoties op en vergroot betrokkenheid. We werken vanuit de artistieke overtuiging dat we programma's maken die uniek zijn en waarin kunst, ontmoeting en uitwisseling van ideeën centraal staan. We maken programma's met als doel onze samenleving te duiden, grote vragen in een maatschappelijke, historische en culturele context te plaatsen en daarmee nieuwe perspectieven te bieden. Dit versterkt de democratische rechtsstaat.

De Balie wil een plek zijn waar vooringenomenheid en particuliere belangen aan de kant worden gezet om politieke, culturele en

Een democratische rechtstaat valt of staat bij de participatie van al haar burgers. Daarom werken wij aan een zorgvuldig gecureerd, divers en inclusief publiek debat, waarin meer mensen zich uitspreken en iedereen zich gehoord en gerepresenteerd voelt.

PROGRAMMA

Geopolitiek en Mensenrechten / Emancipatie en Identiteit / Duurzaamheid en Klimaat / Geest en Verbeelding / Politiek en Democratie / Leven en Tijdgeest

De Balie is een kunst producerende instelling. In 2024 maakten we maar liefst 415 artistieke programma's (exclusief onze dagelijkse cinema) in De Balie, in Amsterdam, door het hele land en internationaal. Omdat het onmogelijk is ze allemaal te omschrijven, lichten we in dit verslag een aantal activiteiten uit.

Pag. 8
Opening Artist
Against the Kremlin,
Esmeralda Engel

Pag. 9 links
Kim Ghattas,
Jan Boeve

Pag. 9 rechts
History, Memory en
Commemoration,
Filmstill

Geopolitiek en Mensenrechten

Mensenrechten staan wereldwijd onder druk. Het verdedigen van universele mensenrechten beschouwt De Balie als een belangrijke verantwoordelijkheid. We besteden aandacht aan internationale conflicten en mensenrechtenschendingen, en nodigen denkers, schrijvers en kunstenaars uit om de situatie in hun regio te duiden en nieuwe perspectieven te bieden op actuele thema's.

In **How to Build a Democracy in Exile** reflecteerden we met Russische oppositieleiders op de uitdagingen van het verdedigen van democratie in ballingschap. **Russia's Hybrid War** belichtte de verschillende oorlogsstrategieën van Rusland, van desinformatiecampagnes tot politieke beïnvloeding in Europa. Politicoloog en historicus Steve Tsang analyseerde in **The Political Thought of Xi Jinping** de impact van Xi's ideologie op China en de wereldorde. In **A Conversation on (International) Politics with Michael Ignatieff** gingen we met de Canadese schrijver in gesprek over de opkomst van radicaal-rechts en populisme. De Libanese journalist Kim Ghattas, die voor *The Atlantic* schrijft, sprak in **Gaza, The Middle East and the Day After** over de regionale dynamiek in Gaza en de lange geschiedenis van bezetting in Gaza en de Westelijke Jordaanoever.

De literatuur stond centraal in **Kanafani's Palestijnse verzetsliteratuur**, waar we de actualiteit van Ghassan Kanafani's klassieker *Mannen in de zon* onderzochten. Ghassan Kanafani was een Palestijnse schrijver en verzetsstrijder. In **Het Rusland van Michail Sjisjkin** analyseerden we met de Russische auteur Michail Sjisjkin de historische wortels van Russische autocratie en de cyclus

van geweld waarin het land zich bevindt. In **Writing in Times of War** deelde de Georgische auteur Nino Haratischvili hoe literatuur een stem kan bieden in tijden van conflict. In **Verboden Theater uit Rusland** gaven we een theatrale tekstlezing van *Finist de Prachtvalk*, waarvan de makers, waaronder de Russische toneelschrijver, sinds vorig jaar gevangen zitten omdat hun stuk de perspectieven van Russische IS-vrouwen laat zien.

In de **Information Wars-serie** onderzochten we Ruslands hybride oorlogsvoering en de bredere historische context van de relatie tussen de NAVO en Rusland. Drones als gamechanger in Oekraïne stonden centraal in **War of the drones**. De impact van de Amerikaanse verkiezingsuitslag op Oekraïne, Europa en de NAVO werd besproken in **Peace under Trump?**.

In onze **Vrijheidslezingen** nodigden we sprekers uit die zich in hun eigen land inzetten voor vrijheid en democratie. We gaven het podium aan de Palestijnse oorlogsverslaggever Amal Helles, de oprichters van de grassrootsbeweging *Standing Together* (een groep die zich inzet voor vrede en gerechtigheid voor zowel Israëliërs als Palestijnen), de

Oezbeekse journalist en schrijver Hamid Ismailov en de Oekraïense journalist, schrijver en auteur Maksym Eristavi.

History, Memory and Commemoration reflecteerde, in samenwerking met de internationaal gerenommeerde Indonesische kunstenaar Iswanto Hartono en Nederlands kunstenaar Hans van Houwelingen, op de gedeelde koloniale geschiedenis van Nederland en Indonesië. De Balie produceerde het maakproces van twee films: één over Java en één over Aceh. Beide films onderzochten hoe gemeenschappen herdenken binnen het spanningsveld tussen vernieuwing en herinnering.

In de zomerexpositie **Artists Against the Kremlin** brachten we in samenwerking met *The Moscow Times* het werk van meer dan honderd Russische, Oekraïense en Belarussische kunstenaars naar De Balie. De getoonde kunstwerken reflecteerden op verzet en leven in ballingschap.

Pag. 10
Carmen and Carmen,
expositie Wu Tsang,
Fabian Landwee

Emancipatie en Identiteit

Wereldwijd is er nog veel sprake is van ongelijkheid: tussen vrouwen en mannen, wat betreft de LHBTIQ+-gemeenschap en tussen rijk en arm. De opmars van autoritaire en conservatieve politiek vergroot de ongelijkheid. In De Balie maken we daarom met regelmaat programma's die deze ongelijkheid onder de aandacht brengen.

LHBTIQ+-emancipatie

Queer-personen lopen in onze maatschappij nog steeds tegen onbegrip aan. Aan de hand van het boek van Eke Krijnen gingen we in **Een echte ouder, queerness in fictie** in gesprek met mensen die een queer-gezin hebben. Zij ervaren dat hun ouderschap vaak wordt bevraagd omdat hun gezin niet aan de norm voldoet. In het programma **Queer and Pride: Sexual Healing** bespraken we de acceptatie van homoseksuele mannen, queer-mannen en transpersonen. Zij lopen nog steeds tegen de nalatenschap van de aidsepidemie aan. Bovenop het trauma dat zij zelf nog aan het verwerken zijn, zorgde de epidemie voor stigma's en taboes die vandaag de dag doorwerken.

Met de opkomst van populistisch rechts krijgt ook de anti-gender beweging vleugels. Is het mogelijk gender weer te ontdoen van zijn politieke beladenheid. Die vraag stond centraal in de avond naar aanleiding van Judith Butlers boek **Wie is er bang voor gender?**. Butler wil tot een genderopvatting komen die bevrijdend in plaats van beangstigend is. We gingen met Nederlandse denkers op zoek naar nieuwe progressieve allianties.

Vrouwenemancipatie

Ook de emancipatie van vrouwen kwam aan bod in onze programmering. In het programma **Latijns-Amerikaans ecofeminisme** bespraken we hoe zowel ons land als het vrouwelijke lichaam onderhevig zijn aan geweld, uitbuiting en onderdrukking. Door de parallellen te bespreken, is het mogelijk met een nieuwe blik naar een zorgzamere toekomst te kijken. In een ander programma gingen we dieper in op de **gezondheidskloof** tussen mannen en vrouwen, ontstaan doordat het mannenlichaam eeuwenlang de norm was (en is) in de medische wereld. We deden kennis op over **vrouwelijke hormonen**. In een bomvolle zaal deelden vrouwen hun verhalen over de effecten

die hun hormoonwisseling had op hun mentale gezondheid. De wetenschappelijke kennis die we hierover afgelopen jaren opdeden, kan vrouwen helpen hun eigen lichaam beter te begrijpen en in het verlengde daarvan de vrouwenemancipatie weer een stap verder brengen.

Verder bespraken we **vrouwelijke seksualiteit** met verloskundige Beatrijs Smulders en onderzochten we of de seksuele revolutie vrouwen schijnvrijheid heeft gebracht. Ook de relaties tussen **moeders en zonen** kwam in een programma aan bod. Hoe biedt je als moeder tegenwicht aan het antifeminisme dat jongens via influencers te zien krijgen?

Expositie

Met een grote expositie tijdens de kerstvakantie presenteerden we werk van kunstenaar Wu Tsang. In een filminstallatie, performances en gesprekken onderzocht zij de mythe van het operapersonage Carmen vanuit cultureel en sociaal oogpunt. Wu Tsang bevroeg het raciale stereotype beeld van Carmen, en het kapitalisme, kolonialisme en het patriarchaat dat zij in het verhaal door ziet sijpelen.

Slavernijverleden

Speciale aandacht hadden we ook voor ons slavernijverleden. De koloniale geschiedenis werd belicht in **Wie schrijft onze koloniale geschiedenis?**, waarin we onderzochten hoe zwarte stemmen uit het wetenschappelijk discours worden geweerd. In **Jazz, vrijheid en protest** kwamen de verbinding tussen muzikale roots, protestmuziek en vrijheid in jazz aan bod naar aanleiding van het Jazz & Vrijheid festival. Met de **Gespreksstarter: Wie zijn wij?** stonden we op 25 locaties in het hele land. Dit is een levensgrote variant van het spel 'Wie is het?' met portretten van mensen die een verbinding hebben met het slavernijverleden. Onder begeleiding van een gespreksleider onderzochten

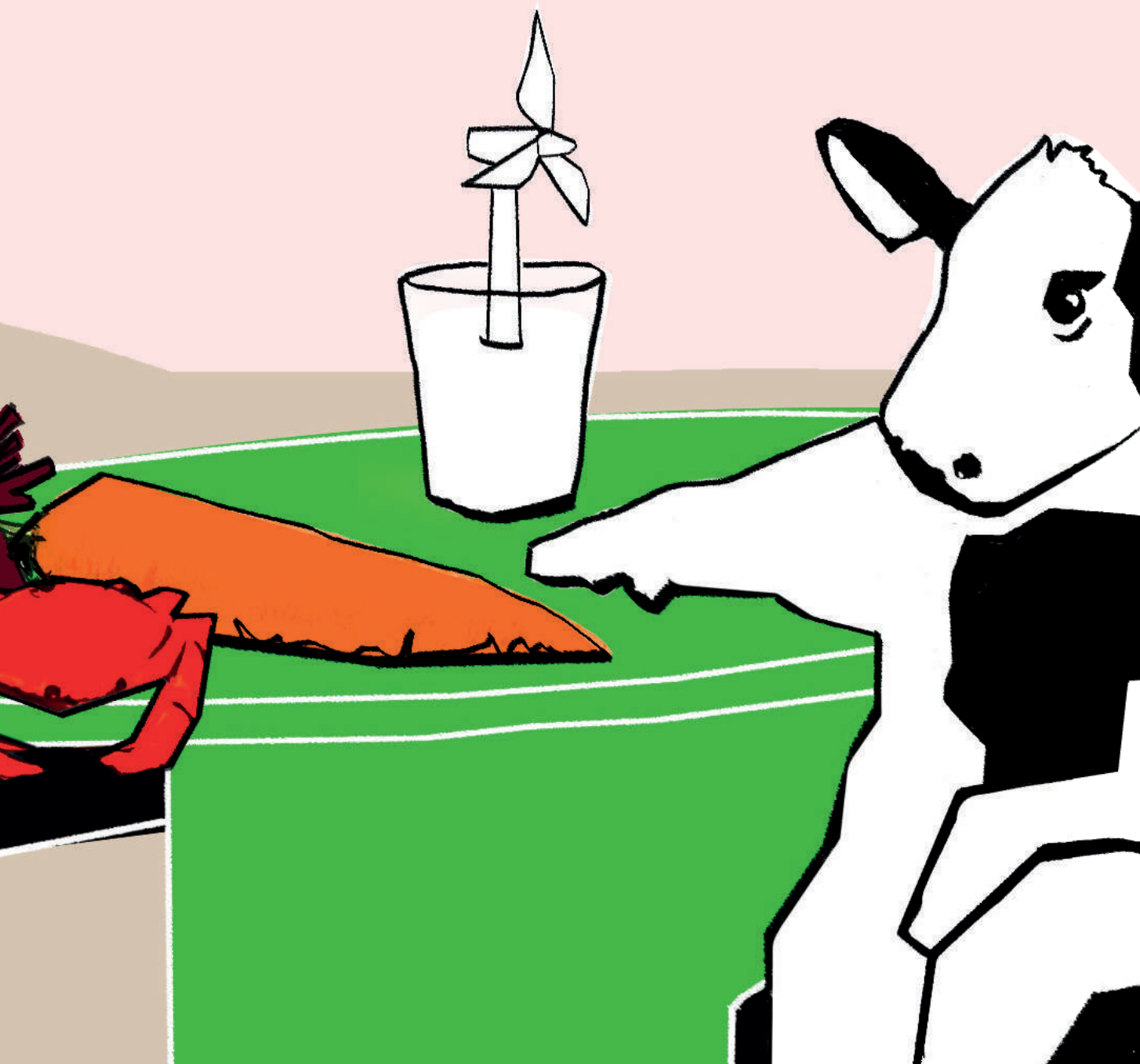
deelnemers hun kennis en perspectief van een gedeelde geschiedenis.

Brede emancipatie

Het in De Balie gestarte schrijverscollectief **The Xenophiles** besprak met een nieuwsgierige blik thema's als identiteit, cultuur en belonging. Vier schrijvers, opgegroeid op verschillende continenten, willen niet vechten tegen xenofobie, maar programma's maken waarin xenofilie (het liefhebben, vieren en waarderen van andere culturen en gewoonten) centraal staat.

Live Journalism

Het team van Live Journalism onderzoekt elk half jaar een urgent en onderbelicht stedelijk thema. Ze publiceren artikelen, maken reportages op AT5, en organiseren bijeenkomsten waarin burgers, experts en beleidsmakers elkaar ontmoeten. Elk onderzoek wordt afgesloten met een journalistieke theatervoorstelling. In 2023 onderzocht het team de energietransitie in de sociale huursector, wat resulteerde in twee voorstellingen in 2024: Amsterdam van 't gas af en Brabant van 't gas af. Ter gelegenheid van het Symposium Mensenhandel werd opnieuw de journalistieke voorstelling Misschien zie je haar vaak alleen hernoemen en gepresenteerd. In 2024 werd de problematiek van de ouderenzorg onderzocht, met voorstellingen in De Balie, De Hofkerk en Klein Theater 't Stadhuis. Ook startte het onderzoek Wonen in de stank en uitstoot, gericht op stankoverlast en luchtkwaliteit rond het Westelijk Havengebied.

Pag. 12
Aan de
landbouwtafel,
Michelle van der Plas

Pag. 13 boven
Creative for
Democracy,
Jan Boeve

Pag. 13 onder
De rechten van de
natuur, Jan Boeve

Duurzaamheid en Klimaat

We kunnen ons niet permitteren het gesprek over duurzaamheid te ontwijken en naar elkaar te blijven wijzen in het klimaatdebat. De Balie nodigt boeren, wetenschappers, bedrijven, politici, klimaatactivisten en burgers uit zich uit te spreken over klimaat, milieu en grondgebruik. Ook vragen we Nederlanders naar de impact van klimaatverandering op hun leven en geven we deze stemmen podium.

Het Nederlandse landbouwdebat leek spaak te lopen, maar in de Balie zetten we door en ontwikkelden we een aantal series om structureel over duurzaamheid en klimaat in gesprek te gaan. In de serie Aan de Landbouwtafel, een samenwerking met Food Hub en Nationaal Klimaat Platform, bleek het landbouwdebat minder gepolariseerd dan verwacht: agrariërs, belangenorganisaties en experts waren het grotendeels eens over de toekomst van het Nederlandse landbouwbeleid. We voerden het debat over de toekomst van ons landschap ook op andere plekken in Nederland met de serie Gedeelde Grond. We vroegen boeren, wetenschappers, beleidsmakers en anderen wat er nodig is voor een beter landbouw- en voedselsysteem. In Ter Apel spraken we bijvoorbeeld met lokale agrariërs over de toekomstbestendigheid van Veenkoloniën als landbouwgrond.

Om het klimaatdebat verder te brengen, nodigden we vooraanstaande en innovatieve stemmen uit. In de serie De Koplopers ontmoet journalist Teun van de Keuken in De Balie mensen die oplossingen van de toekomst nu al in de praktijk brengen. Onderwerpen varieerden dit jaar van schoon drinkwater tot het functioneren van de democratie en van glastuinbouw tot de toekomst van textiel. Ook namen we in een zeer goed bezocht programma met Teun van de Keuken de voedingsindustrie onder de loep, naar aanleiding van zijn boek *De mens is een plofkip*. Ook het boek *Eating to Extinction* van Dan Saladino was aanleiding voor een goed gesprek in De Balie. Met deze bekende journalist spraken we over de mondiale afname in voedseldiversiteit en de vraag hoe we ons voedselsysteem kunnen afstemmen op ons unieke deltalandschap.

Niet alleen Nederland heeft er een zware kluif aan het gepolariseerde landbouwdebat weer open te breken. Ook Brussel moet werken aan haar relatie met Europese boeren. In

het programma *Farming on the Frontier* bespraken we de onvrede van Europese boeren, de Europese Green Deal en de inspanningen van de EU voor voedselzekerheid en duurzaamheid. Ook ander Brussels beleid op het gebied van duurzaamheid en klimaat kwam aan bod, bijvoorbeeld tijdens de Europese verkiezingsdebatten over het klimaat en het Europese spoorwegnetwerk. De Balie organiseerde drie debatten voorafgaand aan de Europese verkiezingen.

Ook Europees was het interdisciplinaire programma *Climate of Fear*, ontwikkeld in samenwerking met Feltrinelli (Milaan) en Stadtmuseum Berlin,

met financiering uit het Creative Europe programma van de Europese Unie. De collectieve en participatieve voorstelling vond plaats in Milaan, Berlijn en Amsterdam, maar kreeg in elke stad een uniek karakter door lokale stemmen aan het woord te laten. Interviews waarin zowel klimaatactivisten als boeren hun angsten en zorgen uitten gaven aanleiding voor het gesprek aan tafel. De stem van het volk werd vertegenwoordigd door vrijwilligers die onder leiding van een choreograaf een ontroerende dans opvoerden. Voor De Balie was deze samenwerking ook een unieke kans om internationaal kennis uit te wisselen over publieksparticipatie in de programmering.

Pag. 14
Preview Dutch
Pavilion – Venice
Biennale,
Koos Breukel

Pag. 15
Hollandse Meesters,
Navid Nuur
Filmstill

Geest en Verbeelding

Onze programmering is multidisciplinair. We belichten onderwerpen vanuit verschillen invalshoeken maar tonen ook werk van kunstenaars om onze bezoekers aan het denken te zetten, een radicaal ander toekomstbeeld te schetsen of om de problematiek die wij aankaarten invoelbaar te maken. We willen een vrijhaven zijn voor de wereld van de geest en verbeelding, juist in een tijd waarin de letteren en de kunsten steeds meer onder druk staan. Samen met schrijvers, filosofen en kunstenaars reflecteren we op de wereld waarin we leven en onderzoeken de rol die kunst en de letteren daarin spelen.

Zo bespraken dichters Adriaan van Dis en Ellen Deckwitz hoe poëzie troost en hoop kan bieden in donkere tijden. Als iets een woord is, dan gaat het bestaan. Ook als het niet in één keer begrepen wordt. Thematiek besproken als oorlog Rusland/Oekraïne door gedichten voor te dragen, van Russische dichter die zeven jaar cel en strafkamp kreeg in Rusland. Een gedicht kan je al raken voor je het begrijpt. Bundel van Palestijnse dichter Ghayath Almadhoun, oorlogscynisme speelt er mee en laat de lezer ongemakkelijk voelen. Deelden ook persoonlijke anekdotes naar aanleiding van gedichten.

Ook het medium literatuur namen

we onder de loep. We ontdekten de grenzen van taal en literatuur met schrijvers Adania Shibli en Maria Barnas, en verkenden hoe literatuur pijn en vergeten geschiedenissen kan verwoorden.

Sommige programma's stonden volledig in het teken van de aanwezige literaire makers als Salman Rushdie en Paul Lynch. Met Rushdie bespraken we vrijheid van meningsuiting in de literatuur, en daar buiten. Met scherpe observaties en humor sprak hij over de gevaren die enige vorm van beperking hierop kunnen hebben op onze vrije samenleving. Lynch sprak over geweld, empathie en hoe literatuur, anders dan media, de lezer in zijn

greep houdt.

Kunstenaars komen ook naar De Balie om verdiepende gesprekken te voeren over hun (toekomstige) werk. De Warme Winkel bevroeg onze consumptiemaatschappij. Het is duidelijk dat deze niet houdbaar is, maar wie roept deze als eerst een halt toe? De politiek, het bedrijfsleven of de consument? De eerste uitwerking van hun nieuwe theaterstuk *Het zomeroffer* werd ten gehore gebracht middels voorstellingconcepten die live gerecenseerd werden door theatercriticus Hanny Alkema. Ook met kunstenaar Julian Hetzel doen we onderzoek voor zijn nieuwe werk *Three Times Left is Right*. In de serie *I Hate Talking* vinden gesprekken en artistieke interventies plaats die het publieke debat en haar facetten zoals polarisatie, emoties en politiek, ontleden. Hoe kunnen we nog samen leven terwijl onze wereldbeelden steeds verder uit elkaar komen te liggen. Ook de kunstenaars die de Nederlandse inzending voor de Biënnale in Venetië vertegenwoordigden, bijgestaan door Renzo Martens en Hicham Khalidi, gaven in De Balie toelichting op hun werk. Tot slot namen we een kijkje in de wereld van zes Hollandse Meesters in de serie nieuwe korte films gemaakt door Michiel van Nieuwkerk en Rene Mendell.

Artists-in-residence

Van 2024 t/m 2025 werkt Kimberley Agyarko aan haar transmediale theaterproject *ABROAD*, en wordt daarbij begeleid door De Balie, *RIGHTABOUTNOW INC.* en Theater Bellevue. In 2024 gebeurde er vooral veel achter de schermen. In het voorjaar van 2025 presenteert Agyarko haar voorstelling. Agat Sharma begint per 1 januari 2025 als artist-in-residence.

Pag. 16
Vrijdenkersfestival,
Jan Boeve

Pag. 17 links
Operatie Interview,
Mona Keijser,
Jan Boeve

Pag. 17 rechts
De Balie on Tour,
LUX nijmegen,
Marcel Krijgsman

Politiek en Democratie

De Balie zet zich in voor de versterking van de democratische rechtsstaat, met focus op vrijheid van expressie en nuance in het debat. In onze politieke programmering houden we zowel landelijke als lokale politici ter verantwoording. Daarnaast fungeert onze programmering als een platform voor democratische ontwikkeling, waarin we de democratie en rechtsstaat plaatsen in een bredere context en nadenken over hoe deze verder verbeterd kunnen worden.

Vanuit actuele en urgente kwesties behandelden we thema's die de kern raken van de Nederlandse rechtsstaat. In **Hoe verder na het toeslagenschandaal?** voerden we een diepgaand gesprek met oud-Kamerlid Renske Leijten over overheidsfalen en het herstel van de democratische rechtsorde. Het programma **Hoe Nederland omgaat met staatlozen** bood inzicht in de uitdagingen van duizenden mensen zonder nationaliteit. Actie en democratie stonden centraal in **A12-blokkades, boerenprotesten en een sterke(re) democratie**, waarin werd onderzocht hoe politieke beter om kan gaan met verontwaardigde burgers.

Na de verkiezingen van 2023 reflecteerden we in **Eén jaar na de verkiezingen: is de ijskast dichtgebleven?** op de gevolgen van de samenwerking met de PVV. We namen i.s.m. DeBuren ook een kijkje over de grens, in Vlaanderen. Het programma **Het antwoord van links: Tim 'S Jongers en Noortje Thijssen over kansen(on)gelijkheid en de toekomst van links** bood een perspectief op een gezamenlijk links-progressief verhaal geduid door de politicoloog en GroenLinks politica. We stonden stil bij de staat van onze democratie. In **De onbestuurbare democratie** werd besproken of politieke keuzes tegenwoordig

te vaak worden vermeden en hoe we bestuurbaarheid kunnen herstellen. Daarnaast besteedden we in **Bedreigde politici, bedreigd bestuur** aandacht aan de impact van bedreigingen van volksvertegenwoordigers op de democratie.

In **Operatie Interview** staat de kunst van het interviewen centraal. Drie vlijmscherpe interviewers bevragen één gast, maar wie ze zijn blijft tot op het podium geheim. Een spraakmakende editie dit jaar was het gesprek met Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening Mona Keijzer (BBB), waarbij presentator en politiek verslaggever Sam Hagens, actrice Nazmiye Oral en voormalig NOS-verslaggever Ron Fresen de interviewers waren.

Geschiedenis: Herdenken en leren van het verleden

In aanloop naar de Nationale Dodenherdenking op 4 mei organiseerden we **Gesprek voor de Dam: Hoe herdenken we oorlog?** Hierin spraken we onder anderen met Amsterdams burgemeester Femke Halsema over het thema 'Nooit meer Auschwitz' en over de vraag hoe we kunnen herdenken na de oorlog in Gaza. Bijdragen kwamen van Nisrine Mbarki en Bertien Minco. In de reeks **Arnon Grunberg ontmoet**

ging schrijver Arnon Grunberg in gesprek met Irene Zwiep over de geschiedenis van het Jodendom en de blijvende impact daarvan op Joodse gemeenschappen.

Vrijdenkersfestival

Ter ere van Amsterdams 750-jarig bestaan organiseerde De Balie het vijfde **Vrijdenkersfestival**. We onderzochten hete hangijzers als identiteitspolitiek en academische vrijheid via debat, theater en kunst. Twintig jaar na zijn moord lieten we ons inspireren door Theo van Gogh's laatste woorden: **"We kunnen er toch over praten?"** Het festival bood ruimte voor dialoog en reflectie, met bijdragen van o.a. Nederlands PvdA-politicus Ahmed Marcouch, schrijver Dilara Bilgiç en Engels schrijver en dichter Thomas Chatterton Williams. Het festival bood een podium voor vrijdenkers en zet aan tot gesprekken over de thema's die ons verdelen, maar ons ook kunnen verbinden.

De Balie on Tour

De Balie on Tour, biedt vier keer per jaar ruimte voor gesprekken tussen inwoners, experts, ervaringsdeskundigen, beleidmakers en politici over lokale uitdagingen. Zo ging het in LUX Nijmegen over de kraakbeweging, in RUW Den Bosch over pesticide-problematiek, in MIMIK Deventer over onderdak voor zwervjongeren en in Casa Casla Almere over het beperkte culturaanbod in een groeiende stad.

Pag. 18
Dana Lixenberg
GRIMM Gallery

Pag. 19 boven
Spiritualiteit
van nu, De Balie
Academie, Jan
Boeve

Pag. 19 onder
Sign of the Times,
Natalie Haynes,
Jan Boeve

Leven en Tijdgeest

In de De Balie proberen we de wereld waarin we leven te duiden en de tijdgeest te ontrafelen. We onderzoeken de thema's die ons collectieve culturele bewustzijn bezighouden

In het programma Kapitalisme = Seksisme lichtte filosoof en journalist Doortje Smithuijsen toe hoe kapitalisme de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen in stand houdt. Zij sprak samen met andere vrouwen over de onrealistische verwachtingen die onze maatschappij oplegt aan vooral jonge vrouwen. Zij was ook aanwezig bij het programma over de ongerepte wereld van juicekanalen. Aaf Brandt Corstius modereerde een gesprek over de (peri)menopauze na aanleiding van het Miranda July's boek All Fours. Schrijvers Bregje Hofstede, Romana Vrede en Susan Smit en documentairemaker Sunny Bergman zaten allemaal aan tafel om het boek te duiden.

Stagiaires van De Balie academie maakten het programma Spiritualiteit van nu: staat het in de sterren? Hoe kan het dat in een steeds minder religieus wordende samenleving onze hang naar spiritualiteit lijkt te groeien? Ook in het programma Goddeloos (maar niet verloren) kwam het verdwijnen van religie aan bod. Aanwezig was o.a. filosoof Stine Jensen die pleitte voor een nieuw atheïsme dat zich actief mengt in het publieke debat.

Literatuur is bij uitstek een medium om het denken over levensvragen op gang te brengen. Daarom organiseerden we een avond rondom het boek Morgen beginnen we weer opnieuw. Verschillende gerenommeerde schrijvers onderzoeken in dit boek het hebben van gedachten over zelfdoding. Tijdens het programma in De Balie droegen zij hun verhalen voor en gingen met elkaar in gesprek.

Samen met ITA maken we Sign of the Times, een langlopende serie waarin we de maatschappelijke thema's van vandaag onderzoeken in een unieke combinatie van theater en gesprek. Dit jaar deden we dat met Eline Arbo (regisseur bij ITA) en Natalie Haynes (schrijver en komiek en afgestudeerd als classicus aan Cambridge), in de Grote Zaal van ITA. De avond stond in het teken van Griekse mythen, de female gaze en het patriërchaat.

Ook bij uitstek onlosmakelijk verbonden met onze tijdsgeest: technologie. Tijdens Techdenkers, een samenwerking met Adyen, verkennen we de ethische gevolgen van technologische innovatie. Welke invloed heeft de komst van AI op ons leven? Hoe gaan we met behulp van technologie de klimaatcrisis oplossen? En willen we dat algoritmes onze partnerkeuze bepalen? In Techdenkers bespraken we samen met Meredith Whittaker, president van Signal, de dynamiek van technologie, macht en surveillance en de mogelijke invloed van de recente Amerikaanse verkiezingen op de technologiesector. Met Anil Seth filosofeerden we over de mogelijkheid van kunstmatig bewustzijn. Onderwerpen die dit jaar ook aan bod kwamen waren ADHD

en de invloed van influencers op ons dagelijks leven.

In de serie Plein Publiek wordt elke week op vrijdagmiddag iemand geïnterviewd over diens carrière. De lijst met geïnterviewden is lang en divers, maar het zijn altijd gepassioneerde, unieke personen die ervoor zorgen dat het publiek na afloop geïnspireerd de zaal uitloopt om hun weekend te starten met een drankje aan de bar. In 2024 spraken we o.a. met filmregisseur Ena Sendijarević, schrijver Eva Hofman, fotograaf en beeldend kunstenaar Çiğdem Yüksel, balletdanser Timothy van Poucke, fotojournalist David van Dam, schrijver Joost van Bellen, filosoof Coen Simon en comedyschrijver Martine Bakker.

CINEMA

Geheel in lijn met de missie en visie én de programmering van De Balie tonen wij films van maatschappelijk belang. Daarbij focussen we ons op inhoud en hoge kwaliteit die aanzet tot zinvolle gesprekken over variërende onderwerpen. De door ons geprogrammeerde films hebben grote artistieke en cinematografische kwaliteiten en een duidelijke handtekening van de maker. De Balie Cinema werd in 2024 volledig zelfstandig en werkt nu onafhankelijk van Rialto.

Pag. 20 - 21
**Aznavour, le regard
de Charles,
Filmstill**

Series

De Balie Cinema behoort tot de instelling die landelijk erkend wordt als een van de belangrijkste bioscopen voor gesprek en reflectie. In de serie CinéDialoog ontvangen we experts uit verschillende vakgebieden, met wie we na de vertoning in gesprek gaan. Bijzondere edities waren onder andere Eddy's Oorlog met oorlogsfotograaf Eddy van Wessel, Miracle of Almeria met ondernemer in de biologische landbouw Volkert Engelsman, Breaking Social met jongerenactivisten van Fridays for Future. In de serie CinéConcert brengen we een crossover tussen filmvertoning en muziektredens. Een groot succes was de vertoning van Glas, mijn onvervulde leven, waarna de filmregisseur een concert met een glasorgel gaf.

Festivals

Een van de hoogtepunten in onze cinemaprogrammering in 2024 was de samenwerking met festivals en filmmakers uit Oekraïne, Polen, Oost-Europa. De Balie vertoonde drie films van onafhankelijke Israëlische makers en een selectie uit het programma van het Seret Film Festival. De Balie werkte samen met Kyiv Critics Week om verborgen parels en de nieuwste successen van de Oekraïense cinema naar Amsterdam

te brengen. Het programma bevatte specials rond het thema 'Double Exposure: Oekraïne in de jaren negentig en bood een platform voor gesprekken over Oekraïens verleden en heden, voorbij de alomtegenwoordige oorlogsverslagen en Sovjet-vooroordelen. Tijdens de derde editie van het Amsterdam Polish Film Festival vertoonden we de aangrijpende, empathische en vaak politiek geladen films van Agnieszka Holland, een van de grootste hedendaagse filmmakers in de Europese cinema. Als onderdeel van het Eastern Neighbours Filmfestival On Tour presenteerde De Balie Excursion van Bosnische maker Una Gunjak. Samen met IDFA organiseerde De Balie een 'best-of'-selectie van IDFA 2023 On Tour en vertoonde we een zorgvuldig samengestelde selectie van 33 films tijdens de 2024-editie van IDFA.

EDUCATIE

Democratie is niet vanzelfsprekend. In onze steeds complexer wordende wereld, is het van cruciaal belang dat burgers beschikken over de kennis en vaardigheden om actief deel te nemen aan onze democratische samenleving. Onderwijs dat hen hiertoe in staat stelt, is dan ook essentieel voor een sterke, veerkrachtige en inclusieve samenleving.

Pag. 22
STUDIO,
Michelle van der Plas

Pag. 23
STUDIO Deelnemers

Nationaal Gesprek over Vrijheid

Al sinds 2019 organiseren we het Nationaal Gesprek over Vrijheid. We reizen door het hele land met sprekers die een sleutelrol vervullen binnen de Nederlandse democratie. Denk hierbij aan: politici, bestuurders, topambtenaren, ceo's en prominente wetenschappers. Door middel van het NGOV krijgen mbo-studenten niet alleen een stem in het gesprek over vrijheid, democratie en actief burgerschap, maar ontstaat er ook een diepere verbondenheid met de fundamenteën van onze samenleving. Daarnaast werken we eraan om het wantrouwen tegenover politici onder mbo-studenten te verminderen en helpen we beleidsmakers om hun beeld over mbo'ers te nuanceren. Bovendien worden mbo-studenten zich meer bewust van hun eigen vrijheid, én de grenzen daarvan in relatie tot anderen.

Techdenkers van de Toekomst

Met Techdenkers van de Toekomst organiseren we iedere maand een les bij Adyen. Het programma bestaat uit een lunch, een gesprek over de rol van technologie in de samenleving en het bouwen en programmeren van een robot.

De Balie Academie

De Balie Academie biedt studenten de kans om als programmamaker een actueel en creatief programma te ontwikkelen voor de grote zaal van De Balie. Dit is een interne opleiding die deel uitmaakt van het stagetraject bij De Balie.

STUDIO

STUDIO is een leergang van De Balie om een nieuwe generatie deskundigen tot publieke sprekers op te leiden, die hun expertise op een goede manier kunnen overbrengen aan een brede doelgroep. Van denkers tot ondernemers, van makers tot onderzoekers. Zo willen wij een grotere diversiteit in het publieke debat aanwakken. Door middel van een op maat gemaakte leergang geven we deelnemers handvatten voor hun deelname aan het publieke debat.

BEREIK & PUBLIEK

Bereik / Bezoekersprofiel / Ticketprijs /
Content strategie / Aanzetten tot nadenken
in een online omgeving / In de pers

Bereik

Website: 40K users p/m
 Nieuwsbrief: 20K leden
 Twitter: 28K volgers
 YouTube: 32,9K volgers
 Instagram: 32K volgers
 TikTok: 2120 volgers/ 38,8K likes
 Facebook: 36K volgers
 LinkedIn: 8K
 Podcast: 10K downloads p/m

Bezoekersprofiel

Afgelopen jaren stond de thematiek van de programma's centraal bij het bereiken van digitaal en fysiek publiek. Komende jaren gaan we dit verleggen naar doelgroepen zodat we meer vliegen in 1 klap kunnen slaan en nog beter onze niche doelgroepen weten te bereiken. Op basis van het culturele doelgroepenmodel hebben we onze kern-, groei- en niche-doelgroepen bepaald. In 2025 ontwikkelen we persona's, toetsen we aannames en starten we de Publiqscan via Amsterdam & Partners.

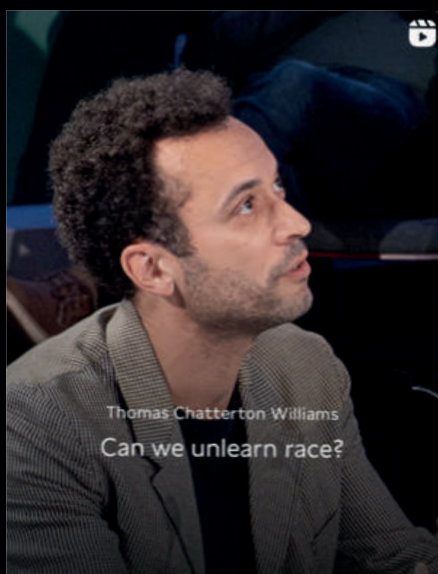
Ticketprijs

We houden rekening met doelgroepen voor wie de ticketprijs een belemmering kan zijn. Bezoekers kunnen betalen naar draagvlak en regelmatig hebben we speciale aanbiedingen via Stadspas zoals bij de Techdenkers reeks of maken we programma's volledig gratis toegankelijk.

Content strategie

Een speerpunt blijft de diversiteit van de vele programma's, onderwerpen en formats die door De Balie gemaakt worden onder de aandacht te brengen van (potentiële) bezoekers.

Afgelopen jaar hebben we de themalijnen van De Balie aangescherpt en onze website een metamorfose gegeven. Dit geeft ons de mogelijkheid beter verschillende content uit te lichten zoals podcasts, en themapagina's. Maar ook is nu in één oogopslag duidelijk bij welke themalijn een programma hoort. Op basis van onze opgedane inzichten blijven we dit verder verfijnen.

Zodat we de bezoeker, binnen het uiteenlopende aanbod, beter kunnen laten navigeren op interesse. Daarnaast blijven we experimenteren met content: dit jaar begonnen we met het uitzenden van volledige programma's in podcastvorm en met succes. Het bereik steeg flink en bijna 40% beluisterde het gehele programma. We maken rondom programma-series video essays en gaan met camera de straat op om te vragen hoe er over een bepaald onderwerp wordt gedacht. Hierbij kijken we hoe content zowel in en buiten de zaal het beste tot zijn recht komt. We vergroten ons bereik en draagvlak door samen te werken met sleutelfiguren, communities en (programma)partners zoals AT5, Salto, Stadspas, Foodhub, DPG en The European Review of Books.

The image features a minimalist design with a large, thick black arc on the left side, resembling a stylized letter 'C' or a partial circle. In the top left corner, there is a black triangular shape. The text 'ONDERNEMER-
SCHAP
& DEVELOPMENT' is positioned in the upper right area, rendered in a bold, black, sans-serif typeface.

ONDERNEMER- SCHAP & DEVELOPMENT

Verschillende en stevige financiële pijlers zijn essentieel voor het realiseren van de missie van De Balie. De Balie moet jaarlijks ongeveer 80% aan eigen inkomsten genereren bovenop de structurele subsidie van de gemeente Amsterdam en OCW. Deze eigen inkomsten bestaan uit recette, horeca-inkomsten, banqueting, verhuur, coproducties en development inkomsten.

Structurele subsidie

De Balie is sinds 2021 opgenomen in de landelijke Basis Infrastructuur en ontvangt daarmee structureel steun van het Ministerie van OCW. We zijn ontzettend blij met deze steun en de waardering voor de landelijke functie van De Balie die hieruit spreekt.

De Balie is momenteel ook opgenomen in de Basis Infrastructuur van de Gemeente Amsterdam.

Van 2025 tm 2028 is De Balie wederom opgenomen in de Abis van OCW en ontvangt de vierjarige structurele subsidie van het AFK.

Meerjarige particuliere fondsen verbonden aan De Balie

Het vfonds verstrekt De Balie structurele steun voor de Vrijheidslijn en het Nationaal Gesprek over Vrijheid. Stichting DOEN doet dit structureel en meerjarig voor programma's over

sociale cohesie, duurzaamheid en creativiteit. De Nationale Postcode Loterij steunt De Balie meerjarig voor de reeks De Balie on Tour. Europa Cinemas steunt de programmering van Europese films in De Balie. De Limelight Foundation en de Adessium Foundation steunen het project Live Journalism allebei meerjarig. Live Journalism wordt ook meerjarig gesteund door een van de leden van Het Vrije Woord.

Zakelijke partnerschappen

Sinds drie jaar heeft De Balie een aantal zakelijke partners aan zich gebonden, waaronder Adyen en De Brauw Blackstone Westbroek, die De Balie meerjarig steunen. Enerzijds onderschrijven deze bedrijven de missie van De Balie en bieden zij financiële support, anderzijds ondervinden deze bedrijven de waarde van samenwerken met een culturele organisatie zoals De Balie door deel te nemen aan culturele programmering en educatieprogramma's. Adyen en De Brauw Blackstone Westbroek hebben hun partnerschap met De Balie voor wederom drie jaar verlengt. In de laatste maand van 2024 zijn De Balie en VandeBron een partnerschap overeengekomen. We kijken uit naar de ontwikkeling van dat partnerschap in 2025.

Projectbijdragen

Voor specifieke projecten, programma's en programmareeksen ontvangt De Balie financiering van een groot aantal nationale en internationale publieke en private fondsen. Zo werkten we in 2024 - onder andere - samen met de Hartwig Art Foundation, het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek, de NAVO, het Steunfonds Oekraïense Makers en Het Blauwe Fonds.

Vanuit Europa hebben we in de afgelopen periode ook projectfinanciering gekregen vanuit het Creative Europe programma.

In 2024 wierven we ook financiering voor projecten die in 2025

plaatsvinden, o.a. in samenwerking met Stichting Democratie en Media, Fonds 21, VSBfonds, de VandenEnde Foundation en de Fred Foundation.

Particuliere donateurs

De donateurscirkel van De Balie, Het Vrije Woord, bestaat uit bijna 70 leden. Tot en met 2024 hadden we voor jongere donateurs een apart programma, De Mix. Vanaf 2025 hebben we deze ondergebracht bij Het Vrije Woord.

Daarnaast hebben we sinds 2020 Vrienden van De Balie, een initiatief voor betrokken bezoekers die zelf een maandelijkse bijdrage kiezen.

CULTURELE CODES

Diversiteit & Inclusie / Governance Code Cultuur / Fair Practice / Sociale veiligheid

D&I

Diversiteit en inclusie zijn een belangrijk onderdeel van onze strategie en doelstelling. Dit zien we als een meerjarenplan, alleen als we dit in alle haarvaten van onze organisatie van belang achten, praten we niet alleen over diversiteit en inclusie, maar wordt het een vanzelfsprekendheid.

Programmering

In onze programmering is diversiteit en inclusie al jaren een geïntegreerd onderdeel. Divers in culturele achtergrond, seksuele geaardheid, gender, mening en politieke voorkeur. De manier waarop de redactie dit waarborgt staat ook in ons redactiestatuut, deze is gepubliceerd op onze website.

Team

Binnen het De Balie team vinden we het belangrijk dat eenzelfde diversiteit wordt behaald. Organisatiebreed halen we ons doel. Echter, op twee van de zeven afdelingen vinden we diversiteit in culturele achtergrond niet voldoende. Dat zijn we aan het verbeteren. Op de desbetreffende afdelingen gaan we in de komende vijf jaar minimaal 20% meer diverse medewerkers aannemen.

Acties:

- Onze HR-medewerker haalt de foto, naam, gender en de geboortedatum van CV's af. Deze manier van natuurlijke bias weghalen leidt zichtbaar tot meer diversiteit en is daarom ingevoerd als norm op alle afdelingen

- We stellen daarnaast ook van tevoren vast wat we zoeken in diversiteit. We nemen iemand aan bij geschiktheid in functie en diversiteit. Bij een niet-volwaardige match voeren we een tweede ronde uit voor een vacature zodat dit goed gewaarborgd blijft.
- In onze vacatureteksten gaan we bewust om met divers werven. In de teksten benoemen we dat we bij willen dragen aan een inclusieve leer- en werkomgeving. We letten op inclusief en divers taalgebruik
- Onze sollicitatiegesprekken hanteren nu de methode van Topgrading. We hanteren een functiekaart met competenties die in overeenstemming zijn met onze bedrijfscultuur en strategie. Er wordt meer tijd genomen voor de gesprekken en vragen zijn meer gericht op de competenties in plaats van enkel een specifieke opleiding. Hierdoor denken we dat we meer potentiële kandidaten krijgen die bij onze cultuur passen en dus een bredere diverse pool aan geschikte kandidaten.

Governance Code Cultuur

De Balie heeft een Raad van Toezicht-model. Zowel Stichting Populier Balie Beheer (horeca en gebouw) als Stichting De Balie worden vanuit de moederstichting Stichting Populier Balie bestuurd. De Raad van Toezicht van Stichting Populier Balie bestaat uit: Mirjam van Praag, voorzitter, aantreden 01-05-2021, eerste termijn. Ritchy Drost, vice-voorzitter en voorzitter audit commissie, aantreden 21-06-2023, eerste termijn. Ali Keles, lid audit commissie, aantreden 21-06-

2023, eerste termijn. Cyanne Moe-Tjon, Aspirant Algemeen lid, eerste termijn. Peter Mensing, Algemeen lid, aantreden 29-03-2017, tweede termijn, aftreden per maart 2025.

Bestuurders: Yoeri Albrecht, algemeen en artistiek directeur (statutair), sinds 15 november 2010. Femke Monaghan van Wachem, zakelijk directeur (statutair), sinds 28 januari 2020. Karlijn van de Graaf, adjunct-directeur (niet statutair), sinds april 2023.

De principes van de Governance Code Cultuur zijn verankerd in de statuten en vertaald in de reglementen voor bestuur/directie en de Raad van Toezicht. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn vastgelegd conform de code en worden opgevolgd. Er wordt met een jaarplanning gewerkt om goed toezicht te houden op de toepassing van alle principes in aansluiting op de hand van de beleids- en controlecyclus.

In 2023 heeft de Raad van Toezicht de profielschets geactualiseerd en succesvol gewerkt aan een inclusieve samenstelling. In 2025 zal er een nieuw lid toetreden tot de RvT, ook daarbij letten we op inclusie en diversiteit. Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor maximaal twee termijnen van vier jaar. Om de continuïteit te borgen wordt gewerkt met een dakpansgewijs rooster van aftreden. De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd.

De beloning voor de bestuurders is getoetst aan WNT-wetgeving. Beoordelingsgesprekken worden jaarlijks vastgelegd evenals de bezoldiging. Zelfevaluatie van de RvT vindt jaarlijks plaats en verbeterpunten worden aangepakt, alles wordt gedocumenteerd. Bewaakt wordt dat RvT en bestuurders/directie voldoende onafhankelijk zijn. Nevenfuncties en eventueel tegenstrijdige belangen worden in kaart gebracht, gemonitord, besproken en er wordt zo nodig meteen op geacteerd.

Rapportages en besluitvorming zijn transparant, tijdig, inhoudelijk accuraat en geven inzicht in de relaties met interne en externe belanghebbenden. Ditzelfde geldt voor de doelrealisatie en aandacht voor zowel de korte als de lange termijn.

Fair Practice

De Balie heeft een salarishuis dat is getoetst aan de CAO Podia en volgt de Horeca CAO. Er is een pensioenregeling en er zijn inkomens- en aansprakelijkheidsverzekeringen.

De Balie volgt een gesprekkencyclus van planning, evaluatie en beoordeling. Deze gesprekken worden drie keer per jaar gevoerd en vastgelegd in ons HR-systeem en zijn ter inzage van de medewerker. Persoonlijke ontwikkeling, werkinhoudelijke ontwikkeling en sociale veiligheid is steeds onderdeel van de gesprekken. In het kader van een veilige en prettige werkomgeving hebben we een RIE dat een levend document betreft en elk kwartaal wordt bijgewerkt. Werkdruk en werk-privé balans zijn hierbij aandachtspunten.

De Balie kent stage-contracten, stagiaires ontvangen een marktconforme vergoeding. We zijn ook in ons stagebestand altijd actief op zoek naar een diverse groep. Zowel van verschillende opleidingen, achtergronden, seksuele geaardheid, culturele achtergrond, leeftijd en ook vanuit verschillende meningen en standpunten. We nemen hierbij hetzelfde aannamebeleid in acht.

De Balie moedigt medewerkers aan zichzelf te ontwikkelen en biedt ruimte voor projecten die medewerkers ondernemen om zichzelf in het publieke debat te laten horen. Er verschijnen dan ook regelmatig boeken, opiniestukken en podcasts van onze medewerkers.

We zorgen er niet alleen voor dat de beloning in eigen gelederen fair pay is, we hanteren ook een eerlijke

beloning voor programmabijdragen voor kunstenaars, zzp'ers en mensen die anderszins geen vast salaris bij een werkgever hebben. Mensen die uit hoofde van hun functie bijdragen aan het publieke gesprek en een salaris uit de commerciële of publieke sector ontvangen, krijgen geen vergoeding voor hun bijdrage aan een programma van De Balie. Daarnaast hebben we veel oog voor nieuwe makers, nieuwe stemmen en nieuwe initiatieven. Bij dergelijke samenwerkingen draagt De Balie alle of de meeste kosten. Zo dragen wij bij aan de ketenverantwoordelijkheid in de Gemeente Amsterdam, maar ook zeker nationaal.

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is zeer belangrijk voor De Balie. Onze organisatie kent momenteel één externe vertrouwenspersoon en één intern vertrouwenspersoon. Wij hanteren een transparante 'procedure vertrouwenspersoon' die gedeeld is met de gehele organisatie. Eventuele trends binnen de organisatie worden door de vertrouwenspersonen aangekaart. In aanvulling hierop is in 2023 door een van de vertrouwenspersonen in samenwerking met alle coördinatoren van de afdelingen en het MT een gedragscode voor goed gedrag geschreven. De vertrouwenspersonen doen jaarlijks (geanonimiseerd) verslag aan zowel het bestuur als de Raad van Toezicht in woord en schrift. De vertrouwenspersonen kennen onze Raad van Toezicht en hebben de contactgegevens van de voorzitter.

Horecamedewerkers trainingen op het gebied van veiligheid, weerbaarheid en BHV-trainingen. Programmamakers die emotioneel belast worden door de thematiek van programmering of de druk van buitenaf rondom programmering wordt aangeboden te praten met een psycholoog. Bij specifieke programmering kunnen zij deze benaderen zonder toestemming van de werkgever.

deBALIE

Centre for the Arts